

TRƯỜNG THPT BẾN TẮM

(Đề thi gồm 02 trang)

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HKI

NĂM HỌC 2024-2025

MÔN: NGỮ VĂN – Lớp 12

THỜI GIAN LÀM BÀI: 90 PHÚT

(Không kể thời gian giao đề)

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc văn bản sau :

“Tôi vẫn thấy rằng ước mơ giống như những ngọn hải đăng, những mũi tên chỉ đường để bạn chắc chắn về phương hướng, để bạn tiến tới tương lai. Hành trình theo đuổi ước mơ là một hành trình rộng và dài nó giúp bạn đón nhận những âm vang từ cuộc sống, giúp bạn trải nghiệm và khám phá chính bản thân mình. Rong ruổi theo những hoài bão là lúc ta có thêm động lực, niềm tin vào cuộc sống vốn xô bồ và tấp nập. Nó không chỉ là hi vọng của mỗi người mà còn là minh chứng cho một điều rằng: Bạn đang sống. Khi kiếm tìm và chinh phục những giá trị cao cả, đó là lúc bạn nhận ra cuộc đời thật sự có ý nghĩa, ý nghĩa trong từng phút, từng giây. Dường như, nó đang thôi thúc bước chân bạn để bạn nhận thức được rằng mình đang sống, sống hạnh phúc và vui vẻ với những mục tiêu. Theo đuổi những khát khao đôi khi khiến bạn mệt mỏi, chán chường, đôi lúc sẽ thất bại. Sau mỗi lần vấp ngã chính là những bài học kinh nghiệm sâu sắc, là nền tảng để bước tiếp. Và “dù không thể hái được vì sao sáng nhất nhưng ít ra bạn cũng đứng giữa muôn vàn tinh tú để thấp sáng ước mơ”. Bởi bạn đang ước mơ chính là bạn đang hiện hữu, hiện hữu với vô vàn cái đẹp trong cuộc sống.

Giữa dòng đời phiêu bạt, có biết bao nhiêu mảnh đời vẫn âm thầm thấp sáng ước mơ, những ước mơ không biên giới, những vì sao tinh tú,...chúng nuôi dưỡng và di dưỡng tâm hồn. Hãy đưa ước vọng của bạn về với quỹ đạo “điều không thể hôm nay sẽ hóa thành hiện thực của ngày mai”. Hôm nay là không thể nhưng ngày mai thành có thể. Hôm nay là lí tưởng nhưng ngày mai là hiện thực. Một tỉ phú Bill Gates với khao khát làm giàu chính đáng của người trẻ tuổi, với tri thức trong ngành công nghệ phần mềm, tập đoàn Microsoft của ông đã trở thành công ty phần mềm có giá trị cao nhất trên thị trường toàn cầu. Hạnh phúc thay cho những ai dám ước mơ và sẵn sàng trả giá để biến ước mơ thành hiện thực. Hay chính Reinhold Messner – nhà leo núi huyền thoại, được gọi là “Người thép của thế giới”, ông là người đầu tiên trên thế giới leo hết mười bốn ngọn núi trong dãy Himalaya cao hơn 8000 mét, trong đó, đỉnh cao nhất Everest ông đã leo một mình không cần bình dưỡng khí. Kỷ lục được thiết lập không phải để giới hạn mà là để phá vỡ. Mọi thứ dường như khó tin nhưng chính những con người như Reinhold Messner đã cho chúng ta hiểu rằng: ước mơ, tâm tưởng dù có xa vời, vĩ đại đến bao nhiêu, chỉ cần bạn đủ ý chí, bản lĩnh để hành động, tiến lên thì chúng ta có thể đi đến bất cứ đâu...”

(Trích: “Ước mơ – đoá hoa trà trong sương tuyết” – Facebook: Hàn Sự Văn Chương)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản?

Câu 2. Trong văn bản, hành trình theo đuổi ước mơ sẽ giúp chúng ta như thế nào?

Câu 3. Việc tác giả đưa các dẫn chứng Bill Gates và Reinhold Messner vào trong văn bản có tác dụng gì?

Câu 4. Anh (chị) hiểu như thế nào về câu nói: “*dù không thể hái được vì sao sáng nhất nhưng ít ra bạn cũng đứng giữa muôn vàn tinh tú để thấp sáng ước mơ.*”?

Câu 5. Qua văn bản trên, thông điệp nào có ý nghĩa nhất đối với anh (chị). Vì sao?

II. PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Cho hai đoạn thơ sau

*“Lũ chúng tôi từ tay mẹ lớn lên
Còn những bí và bầu thì lớn xuống
Chúng mang dáng giọt mồ hôi mặn
Rỏ xuống lòng thầm lặng mẹ tôi.”*

(Mẹ và quả - Nguyễn Khoa Điềm)

*“Thời gian chạy qua tóc mẹ
Một màu trắng đến nôn nao
Lưng mẹ cứ còng dần xuống
Cho con ngày một thêm cao.”*

(Trong lời mẹ hát – Trương Nam Hương)

So sánh hình ảnh người mẹ qua hai đoạn thơ trên.

VI. HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA:

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4.0
	1	- PTBD chính: nghị luận <i>Hướng dẫn chấm: HS trả lời đúng đáp án: 0,5</i> <i>HS trả lời sai đáp án: 0,0</i>	0.5
	2	- Hành trình theo đuổi ước mơ giúp: + bạn đón nhận những âm vang từ cuộc sống, giúp bạn trải nghiệm và khám phá chính bản thân mình. + có thêm động lực, niềm tin, hi vọng vào cuộc sống vốn xô bồ và tấp nập. <i>Mình chứng cho một điều rằng: Bạn đang sống.</i> <i>Hướng dẫn chấm: HS trả lời đúng đáp án: 0,5</i> <i>HS trả lời 01 đáp án : 0,25</i> <i>HS trả lời sai đáp án: 0,0</i>	0.5
	3	Tác dụng: + tăng sức thuyết phục, tạo độ tin cậy, thu hút hấp dẫn người đọc, người nghe, tạo sự liên kết, mạch lạc, chặt chẽ cho văn bản. + nhấn mạnh về kết quả của những người dám ước mơ và thực hiện ước mơ của mình. + đưa ra lời khuyên, nhắn nhủ mọi người hãy biết sống có ước mơ và dũng cảm, dám thực hiện ước mơ của mình. <i>Hướng dẫn chấm:</i> <i>HS trả lời đầy đủ như đáp án: 1.0</i> <i>HS trả lời đúng 2 đáp án: 0,75</i> <i>HS trả lời đúng 1 đáp án: 0,25</i>	1.0.
	4	- Câu: dù không thể hái được vì sao sáng nhất nhưng ít ra bạn cũng đứng giữa muôn vàn tinh tú để thấp sáng ước mơ có thể hiểu: + trong cuộc sống hay mọi việc chúng ta có thể chúng ta sẽ vấp ngã, thất bại và chưa thể đạt được kết quả tốt nhất, hài lòng nhất. + nhưng khi biết ước mơ và dám thực hiện ước mơ chúng ta sẽ có những điều kiện tốt nhất để trải nghiệm, để trưởng thành, để phát triển và biến ước mơ của mình thành hiện thực. <i>Hướng dẫn chấm:</i> <i>HS trả lời đúng đáp án: 1,0</i> <i>HS trả lời đúng 1 đáp án: 0,5</i>	1,0
	5	- HS lựa chọn được thông điệp có ý nghĩa nhất đối với mình. - HS đưa ra lí giải phù hợp và thuyết phục. <i>Hướng dẫn chấm:</i>	1,0

		HS nêu thông điệp : 0,5 HS lí giải hợp lí : 0,5	
II		VIẾT	6.0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.	0.5
		b. Xác định đúng yêu cầu của đề So sánh hình ảnh người mẹ qua hai đoạn thơ.	0.5
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm HS có thể triển khai nhiều cách, nhưng biết vận dụng được các thao tác lập luận, biết kết hợp giữa lí lẽ và dẫn chứng để đảm bảo các ý sau:	4.0
		- Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề cần nghị luận. - Hình ảnh người mẹ ở đoạn thơ thứ nhất + Nội dung: . Đoạn thơ thể hiện suy tư về mẹ đặc biệt là mqh giữa mẹ và con (mẹ và quả), mẹ là người gieo trồng trên mảnh vườn cây- vườn người, quả và con là thứ thành quả chắt chiu bao công sức của mẹ. . Hình ảnh người mẹ như người gieo trồng, hái lượm tảo tần, chịu thương, chịu khó qua năm tháng. . Mẹ ko chỉ là người trồng vườn mà còn là ng chăm sóc “cây người”. . Hình tượng hoá giọt mồ hôi nhọc nhằn, giọt mồ hôi xanh kết tụ từ những vất vả, hi sinh của mẹ. - Nghệ thuật: + Giọng thơ nhẹ nhàng, trong trẻo, tha thiết và sâu lắng. + Ngôn ngữ giản dị, trong sáng, kết hợp một số biện pháp tu từ: điệp ngữ, đối, so sánh. + Hình ảnh thơ gần gũi, mộc mạc + bút pháp tả thực, tinh tế. + Thể thơ tự do ngắt nhịp, gieo vần linh hoạt. - Hình ảnh người mẹ ở đoạn thơ thứ hai + Nội dung: . Hình ảnh người mẹ già đi theo thời gian, sự vất vả in hằn lên hình dáng của mẹ để nuôi các con khôn lớn trưởng thành. . Hình ảnh mẹ : mái tóc, lưng còng-> sự vất vả, dấu vết của thời gian - Nghệ thuật: + Giọng thơ nhẹ nhàng, trong trẻo, tha thiết và sâu lắng. + Ngôn ngữ giản dị, trong sáng, từ láy, kết hợp một số biện pháp tu từ: đối, nhân hóa. + Hình ảnh thơ gần gũi, mộc mạc	

	+ bút pháp tả thực, tinh tế. + Thể thơ 6 chữ ngắt nhịp, gieo vần linh hoạt. - So sánh + Giống: . Cả hai đoạn thơ đều ca ngợi vai trò của người mẹ . Điều bày tỏ tình yêu thương, sự trân trọng, biết ơn đến mẹ . Điều xây dựng nghệ thuật tương phản đối lập giữa hình ảnh lớn lên của đứa con và sự già đi của mẹ. + Khác: . Đoạn 1: Hình ảnh người mẹ đồng hiện, chuyển nghĩa liên tưởng thú vị qua việc chăm sóc vườn cây- vườn người. Đặc tả mẹ qua giọt mồ hôi- > vất vả, hi sinh . Đoạn 2: Hình ảnh người mẹ đặc tả qua ngoại hình -> sự vất vả, hi sinh, dấu vết của thời gian . Thể thơ - Lí giải: Có những nét khác biệt ấy là do hoàn cảnh sáng tác và phong cách nghệ thuật khác nhau của hai tác giả. * Đánh giá: - Hai đoạn thơ góp phần tô đậm vẻ đẹp của người mẹ trong cuộc sống đời thường, qua đó cũng thể hiện tài năng, PCNT của hai nhà thơ. - Khẳng định vị trí của tác giả trong nền văn học cũng như trong lòng độc giả.	
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0.5
	<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0.5
Tổng điểm		10.0

----- Hết -----